

BÖLÜM 3

NÖROLOJİK BOZUKLUKLAR

Eda AKTAŞ¹

İÇERİK

GİRİŞ

3.1. Epilepsi

3.1.1. Epilepsinin çocuk üzerine etkileri

3.1.2. Çocuğu epilepsi tanısı alan ebeveynin yaşadığı güçlükler ve epilepsi yönetimi

3.1.3. Epilepsili çocuk ve okul

3.2. Serebral Palsi

3.2.1. Serebral palsinin çocuk üzerine etkileri

3.2.2. Çocuğu serebral palsi tanısı alan ebeveynin yaşadığı güçlükler ve serebral palsinin yönetimi

3.2.3. Serebral palsili çocuk ve okul

Sonuç

Kaynaklar

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD., eda.aktas@sbu.edu.tr

Kaynaklar

1. WHO [Online] <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/epilepsy> [Accessed: 01 Eylül 2022]
2. Avcı Ö. Çocuklarda Sinir Sistemi Hastalıkları. In: Köse S (ed.) *Anne ve Çocuk Sağlığı*. İstanbul: Eğiten Kitap; 2020, p.283-327.
3. Bayram S, Beyaz EK, Arslan M, ve ark. (2020). Epilepsi hastası çocuklarda beslenme durumunun saptanması. *Beslenme ve Diyet Dergisi*. 2020;48(2):24-33. doi: 10.33076/2020.BDD.1296
4. Küçüköğlü S. Sinir Sistemi Hastalıkları. In: Aydın D, Aba YA (ed.). *Anne ve Çocuk Sağlığı*. İstanbul: İstanbul Medikal Sağlık ve Yayıncılık; 2019, p.434-439.
5. Erdem Y. Çocuk Hastalıkları. Ankara: Vize Basın Yayın; 2017
6. American Academy of Pediatrics, Donoghue EA, Kraft CA. Managing chronic health needs in child care and schools: A quick reference guide. American Academy of Pediatrics. 2018
7. Aaberg KM, Gunnes N, Bakken IJ, et al. Incidence and prevalence of childhood epilepsy: A nationwide cohort study. *Pediatrics*. 2017;139(5):e20163908. doi:<https://doi.org/10.1542/peds.2016-3908>
8. Gogou M, Cross JH. Seizures and epilepsy in childhood. *Continuum Lifelong Learning in Neurology*. 2022;28(2):428-456. doi: 10.1212/CON.0000000000001087
9. Yıldız H, Elmas R. Türkiye’de epilepsili çocuklara yönelik gerçekleştirilen tezlerin içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmesi. *Aydın Sağlık Dergisi*. 2021;7(1):15-40.
10. Muro VM, Connolly MB. Epileptik Nöbet ve Epilepsilerin Sınıflandırılması. In: Gross, RA ve Mink JW (ed.). *Pratikte Nöroloji*. (Erdoğan OO Çev. Ed). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2017,p.10-14.
11. Türk Epilepsi ile Savaş Derneği [Online] <https://www.turkepilepsi.org.tr/menu/31/epilepsi-yi-siniflandirma> [Erişim tarihi: 03 Eylül 2022]
12. Efe E. İşler A. Çocuklarda Sinir Sistemi Hastalıkları, Yaralanmaları ve Hemşirelik Bakımı. In: Conk Z, Başbakkal Z, Bal Yılmaz H, Bolışık B (ed.). *Pediatric Hemşireliği*. Ankara: Akademi-siyen Tıp Kitabevi; 2018, p.615-666.
13. Pembegül Yıldız E, Bektaş G, Çalışkan M. Çocukluk çağı absans epilepsi. *Çocuk Dergisi*. 2018;18(1):10-12. doi:<https://doi.org/10.5222/j.child.2018.09327>
14. Brodie MJ, Zuberi SZ, Scheffer I E. The 2017 ILAE classification of seizure types and the epilepsies: what do people with epilepsy and their caregivers need to know? *Epileptic Disord*. 2018;20(2):77-87. doi: <https://doi.org/10.1684/epd.2018.0957>
15. Acaroğlu G, Yılmaz E. Epilepsili hastalarda ilaç uyumunun yaşam kalitesine etkisi. *Journal of the Turkish Epilepsy Society*. 2016;22(1):17-25. doi: 10.5505/epilepsi.2016.36449
16. Akdağ G, Algın D, Erdoğan O. Epilepsi. *Osmangazi Tıp Dergisi*. 2016;38(1): 35-41. doi:<http://dx.doi.org/10.20515/otd.88853>
17. Törüner Kılıçarslan E. Büyükgönenç L. Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri; 2017
18. Çelik H, Danış A. Evaluation of school absenteeism and affecting factors in child patients with epilepsy. *Genel Tıp Dergisi*. 2022;32(4):459-463. doi: <https://doi.org/10.54005/genel-tip.1138873>

19. Yang L, Lu Q, Tang W, et al. Teachers' experiences of managing children with epilepsy in school: A qualitative study. *Epilepsy & Behavior*. 2021;121:108039. doi:<https://doi.org/10.1016/j.yebeh.2021.108039>
20. Jones C, Atkinson P, Cross JH, et al. Knowledge of and attitudes towards epilepsy among teachers: a systematic review. *Epilepsy & Behavior*. 2018;87:59-68. doi:<https://doi.org/10.1016/j.yebeh.2018.06.044>
21. Karaca A, Durna Z. Epilepsili hastalarda psikososyal destek. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2018;7(1), 218-225.
22. Özer Z, Pınar Bölüktaş R. Epilepsi hastalarında yaşam kalitesi. *Türkiye Klinikleri J Intern Med Nurs-Special Topics*. 2017;3(3):176-82.
23. Yulaf Y, Gümüştaş F. Çocuk psikiyatrisi polikliniğine başvuran çocuk ve ergenlerde epilepsi varlığında psikiyatrik sorunların cinsiyet ile ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*. 2019;20(2):204-210. doi: 10.5455/apd.543
24. Başkale H, Çetinkaya B, Ceylan SS, ve ark. Epilepsili çocukların annelerinin yaşam doyumu ve başa çıkma tutumları. *Güncel Pediatri*. 2019;17(2):265-278.
25. Wo SW, Ong LC, Low WY, et al. Exploring the needs and challenges of parents and their children in childhood epilepsy care: a qualitative study. *Epilepsy & Behavior*. 2018;88:268-276. doi: <https://doi.org/10.1016/j.yebeh.2018.09.018>
26. Rani A, Thomas PT. Stress and perceived stigma among parents of children with epilepsy. *Neurological Sciences*. 2019;40(7):1363-1370. doi:<https://doi.org/10.1007/s10072-019-03822-6>
27. Harden J, Black R, Chin RF. Families' experiences of living with pediatric epilepsy: a qualitative systematic review. *Epilepsy & Behavior*. 2016;60:225-237. doi: <https://doi.org/10.1016/j.yebeh.2016.04.034>
28. Özkan S, Aydın A. Factors influencing the school experience of children with epilepsy. *Epilepsi*. 2020;26(3):148-154. doi:10.14744/epilepsi.2020.70037
29. Kvalevaag AL, Ramchandani PG, Hove O, et al. Parents' prenatal mental health and emotional, behavioral and social development in their children. *Child Psychiatry & Human Development*. 2015;46(6): 874-883. doi: 10.1007/s10578-014-0527-6
30. McLaughlin RM, Schraegle WA, Nussbaum NL, et al. Parental coping and its role in predicting health-related quality of life in pediatric epilepsy. *Epilepsy & Behavior*. 2018;87:1-6. doi:<https://doi.org/10.1016/j.yebeh.2018.08.009>
31. Mendes TP, Crespo CA, Austin JK. Family cohesion, stigma, and quality of life in dyads of children with epilepsy and their parents. *Journal of Pediatric Psychology*. 2017;42(6):689-699. doi:<https://doi.org/10.1093/jpepsy/jsw105>
32. CDC [Online] <https://www.cdc.gov/epilepsy/groups/parents.htm> [Accessed: 15 Eylül 2022]
33. Epilepsy Ireland [Online] <https://www.epilepsy.ie/content/children> [Accessed: 15 Eylül 2022]
34. Bourke-Taylor HM, Cotter C, Lalor A, et al. School success and participation for students with cerebral palsy: a qualitative study exploring multiple perspectives. *Disability and Rehabilitation*. 2018;40(18):2163-2171. doi:<https://doi.org/10.1080/09638288.2017.1327988>
35. Alkhotani AM. Teachers and epilepsy in Saudi Arabia: gaps in knowledge and potential roles. *International Journal of General Medicine*. 2022;15:795-801. doi: 10.2147/IJGM.S349302

36. Mersey Region Epilepsy Association [Online] <https://www.epilepsymersey.org.uk/education-a-teachers-guide/> [Accessed: 10.09.2022]
37. Yeşilyurt F. Rehber öğretmenlerin epilepsiye ilişkin bilgi ve davranışlarının incelenmesi. *Epilepsi*. 2019;25(3):141-146. doi:10.14744/epilepsi.2019.65265
38. Coates J, Mulpuri K, Farr J, et al. Cerebral palsy diagnosis and the impact on hip surveillance enrollment. *Developmental Medicine & Child Neurology*. 2022;64(7):890-896 doi:10.1111/dmcn.15188
39. Rosello M, Caro-Llopis A, Orellana C, et al. Hidden etiology of cerebral palsy: genetic and clinical heterogeneity and efficient diagnosis by next-generation sequencing. *Pediatric Research*. 2021;90(2):284-288.
40. Hekne L, Montgomery C, Johansen K. Early access to physiotherapy for infants with cerebral palsy: A retrospective chart review. *Plos One*. 2021;16(6):e0253846. doi:10.1371/journal.pone.0253846
41. Ramanandi VH, Shukla YU. Socio-demographic and clinical profile of pediatric patients with cerebral palsy in gujarat, India. *Bulletin of Faculty of Physical Therapy*. 2022;27(1):1-9. doi:10.1186/s43161-022-00077-9
42. te Velde A, Tantsis E, Novak I, et al. Age of diagnosis, fidelity and acceptability of an early diagnosis clinic for cerebral palsy: A single site implementation study. *Brain Sciences*. 2021;11(8):1074. doi: <https://doi.org/10.3390/brainsci11081074>
43. Duman K. Serebral palsy: Genel bakış. *Hamidiye Med J*. 2022;3(1):1-6. doi:10.4274/hamidiyemedj.galenos.2021.72792
44. Tosun Ö, Bayat M. Serebral Palsi. *Türkiye Klinikleri J Pediatr Nurs-Special Topics*. 2015;1(3):30-5.
45. Makris T, Dorstyn D, Crettenden A. Quality of life in children and adolescents with cerebral palsy: a systematic review with meta-analysis. *Disability and Rehabilitation*. 2021;43(3):299-308. doi: <https://doi.org/10.1080/09638288.2019.1623852>
46. Elbasan B. *Pediatric Fizyoterapi ve Rehabilitasyon*. Ankara: İstanbul Tıp Kitap evi; 2017, p.87-88.
47. Horwood L, Li P, Mok E, et al. Behavioral difficulties, sleep problems, and nighttime pain in children with cerebral palsy. *Research in Developmental Disabilities*. 2019;95:103500. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ridd.2019.103500>
48. Özder F, Serel Arslan S. Serebral Palsi'li çocuklarda çigneme bozuklukları ve ilişkili beslenme problemleri. *Beslenme ve Diyet Dergisi*. 2021;49(2):83-89. doi: <https://doi.org/10.33076/2021.BDD.1460>
49. Serel Arslan S, Ilgaz F, Demir N, ve ark. Yutma bozukluğu olan serebral palsili çocuklarda büyüme yetersizliği ve beslenme şeklinin ebeveynlerin kaygı durumu üzerindeki etkisi. *Beslenme ve Diyet Dergisi*. 2017;45(1):28-34.
50. Kırzioğlu Z, Bayraktar C. Serebral palsili çocuklarda sık rastlanan oral problemler, ağız dışına salya akışı ve tedavi önerileri. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2018;9(2):156-162. doi: <https://doi.org/10.22312/sdusbed.300078>
51. Torun Topçu M, Mutlu B, Atılgan A. Serebral Palsi ve İşitme Problemleri. In: İçağasıoğlu A (ed.). *Serebral Palsiye Multidisipliner Yaklaşım*. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2019, p.4 – 8.
52. Weber P, Bolli P, Heimgartner N, et al. Behavioral and emotional problems in children and adults with cerebral palsy. *European Journal of Paediatric Neurology*. 2016;20(2):270-274. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ejpn.2015.12.003>

53. Ar I, Avcı Ö. Nöromusküler Fonksiyondaki Değişiklikler. (Özlem Avcı, Çev. ed.) *Pediatric Hemşireliği Vaka Temelli Yaklaşım*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi; 2022, p.574-598.
54. Kaya Kara Ö, Şahin S, Tonak HA, et al. Serebral palsili çocuklarda sağlıkla ilgili yaşam kalitesi ve annelerin depresyon düzeyi arasındaki ilişki. *Türkiye Klinikleri J Health Sci*. 2020;5(1):81-90. doi: 10.5336/healthsci.2019-70072
55. Gemiköz M, Özgen M, Mutlu F. Serebral palsili çocuğa sahip annelerin anksiyete, depresyon ve yaşam kalitesi düzeyleri. *Güncel Pediatri*. 2020;18(1):114-124.
56. Barreto TM, Bento MN, Barreto TM, et al. Prevalence of depression, anxiety, and substance-related disorders in parents of children with cerebral palsy: a systematic review. *Developmental Medicine & Child Neurology*. 2020;62(2):163-168. doi: <https://doi.org/10.1111/dmcn.14321>
57. Law E, Fisher E, Eccleston C, et al. Psychological interventions for parents of children and adolescents with chronic illness. *Cochrane Database of Systematic Reviews*. 2019;(3). doi:<https://doi.org/10.1002/14651858.CD009660.pub4>
58. All Play Learn [Online] <https://allplaylearn.org.au/primary/teacher/cerebral-palsy/> [Accessed: 21 Eylül 2022].
59. Karlsson P, Johnston C, Barker K. Influences on students' assistive technology use at school: the views of classroom teachers, allied health professionals, students with cerebral palsy and their parents. *Disability and Rehabilitation: Assistive Technology*. 2018;13(8):763-771. doi:<https://doi.org/10.1080/17483107.2017.1373307>